

van hout en steen, en daarom hebben wij ook geen beelden van de Maagd in onze kerken." — En toen kwam de oorzaak van haar angstig beven er uit: „Ik heb langen tijd in Granada gewoond en daar hebben zij mij verteld, dat de Protestanten aan den ingang van hun kerken een beeld van de Maagd hebben, en dat ieder, die in- en uitgaat, dat beeld een vuistslag moet geven en het uitschelden of bespuwen moet. En ik heb hier niets van dat alles gezien."

Moeten we nog meer voorbeelden geven van de moeilijkheden, waarmede het Protestantisme in dit door en door Roomsche land te worstelen heeft? Van de tegengewerkte militairen in dienst, die in de belijdenis van hun Christus gedwarsboemd worden?

Bij het Spaansche volk — aldus rapporteert dezelfde schrijver — is een totaal gemis aan beschaving en lust tot kennis te constateeren; het heeft weinig of geen godsdienstigen grondslag; de macht van een ongezone traditie, m. a. w. de slechte invloed van huiselijke omgeving en Roomsche kerk op de jeugd, doet zich gelden; en 't volk heeft een volkomen gebrek aan geloof.

In een land, waar het feest van het menschelijk vernuft hoogtij viert, en dans en stierengevecht de zinnen prikkelen, is geen plaats voor Protestantisme. Daar zitten slechts enkelen aan Gods Heilig Avondmaal, maar zij smaken de weelde te dieper. Daar leiden de Christelijke scholen een moeizaam bestaan, maar de vruchten van het onderwijs bloeien er des te heerlijker. Zij het voor ons een spoorslag, om des te helderder ons voor oogen te brengen het Zendingsgebod, ons door Christus Zelf gegeven. H. B.

HET REVEIL

Dr. A. CAPADOSE

LEERLING VAN BILDERDIJK, VRIEND VAN Da Costa, vurig strijder voor de Waarheid Gods. Met deze beiden en Groen van Prinsterer smadelijk gerekend, door niemand minder dan door Professor Hofstede de Groot, tot de „School van Bilderdijk," van

welke deze generalisimus onder de modernen eens spijtig schreef: Ze zijn tegen ons verbitterd en waarom? Omdat ze in Kerk en Staat, in School en Wetenschap behooren tot dezulken, die *alleen het oude goedkeuren*.

Capadose, Israëliet door geboorte, werd als leerling van Bilderdijk en als student in de medicijnen, door de aanraking met dien grooten meester aan de voeten gebracht van Jezus Christus. Van het oogenblik zijner levensvernieuwing af wenschte hij nu ook anderen naar het verlossende Kruis

te leiden. Zijn volksgenoot Isaïc da Costa, die ook in den kring der leerlingen van den Professor zonder leerstoel een plaats kreeg, was een der eersten, die

hij zag neerknielen op Golgotha's heuvel. En met *dezen samen* werd hij voor den Heiland een getuige, die door niets zich weerhouden liet, noch door fijnen spot, noch door groven smaad, van wat God door hem anderen ten zegen werken wilde. Met Da Costa — we merkten het reeds een vorige maal op — las hij in kleinen kring den Bijbel, sprak er over, en werd zoo een wegwijzer van velen. En deze man, die verstond, wat het zeggen wilde: „Beginnende van Jeruzalem," wenschte voor zooveel mogelijk andere zielen over het geheele land door het Evangelie nuttig te zijn, en we mogen gelooven, dat hij dat mede geweest is door zijn secretariaat van de *Nederlandsche Evangelische Protestantische Vereeniging*. In deze woordkoppeling is de tweede schakel zeker wel merkwaardig. Nederlandsch was gewenscht, maar niet genoeg. Protestantsch alléén, zeide in die dagen niet alles, zoo min als nu. Neen, daar moest het woord en het begrip „*Evangelisch*" aan worden toegevoegd, omdat het dezen man en den anderen „vrienden der Waarheid" klaar en helder voor oogen stond, dat slechts de blijde boodschap van de verlossende liefde het volk, van welken rang of stand ook, kon gelukkig maken. Evangelisch wilde voor Dr. Capadose, den man die voor den Gekruisigde nedergekniel was, niets anders zeggen dan verbonden aan Hem, die zijnde van eeuwigheid, op deze aarde en in een Gode vijandige wereld nedergedaald is als de waarachtige Mensch, opdat Hij door Zijn sterven en opstanding den onder de zonde verkochten en in boeien van Satan gekluisterden mensch zou kunnen verlossen.

Er was een *strijd* in die dagen! 't Was waarlijk niet maar een „zalig mediteeren" over eigen geluk. In dien strijd stond Capadose in de voorste gelederen. De vijand liet zich allesbehalve onbetuigd. En in het arsenaal van den tegenstander ontbrak het niet aan wapentuig. Maar voor de belijders van een voor de strijders vóór den Christus was er ook een tuighuis. Een vast bolwerk. Een veilige schuilplaats. De „Overste van het heir des Heeren" ging hun vooruit. En van Hem zong Da Costa, toen hij zijn vriend Capadose toeriep: Daarom neemt aan de geheele wapenrusting Gods:

„Dat de waarheid zegevier!
Ondergang aan 't rijk der logen!
Onder Jezus' krijgsbanier
Riep ons de Almacht uit den hoogen!"

Ze wisten het, deze mannen, zonen van het Reveil, dat ze tot getuigen geroepen waren; dat ze een hoogen en heerlijken naam hadden te eeren, onder wiens vanen ze streden. Ze voelden zich *kruisridders*, maar niet naar het graf nabij Jeruzalem ter pelgrimsvaart *wereld in*, om overal een iegelijk *met de gave*, welke God hem verleend had, en ook *naar de mate* *dier gave*, den verheerlijkten Menschen-Zoon, die in den Troon Gods gezeten is, voor te stellen, opdat allen, die hooren wilden, ook Hem te voet en in Zijn reddende armen vallen mochten. En daarom gaat de profeet-zanger dan voort:

„Met Zijn vlekloos bloed besproeid,
Zijn wij ridders Gods geslagen,
Om voor d' eernaam, dien wij dragen,
d' Allerlaatsten drop te wagen,
Die onze aderen doorgloeit!"

Hij steekt de krijgsklaroen en vuurt aan tot den heiligen strijd met den wapenkreet: ☩

„Wel! te wapen dan! te paard!
 Met het machtig woord des Heeren
 Eindeloos krijg verklaard
 In den naam, dien we éénig eeren, . . .”

Ieder, die zulke taal des harten leest, die het hoort, hoe deze mannen spraken, zal moeten toegeven: dat waren geen liefhebberijen, geen fantasieën, geen ijdele voornemens, geen bespiegelingen ook, neen, dat was *levensovertuiging*, geboren uit *levensvernieuwing* en verbonden met *levensroeping*. En is het niet, of we even in de verte hooren het woord van den grooten apostel: „Wee mij, indien ik het Evangelie niet verkondig; de nood is mij opgelegd!”? Ja, zoo was het toch met de Reveilkinderen: met hun gebreken, — en wie, die nog mensch is, heeft ze niet? — waren ze levende getuigen voor hun Redder, blakend van liefde, vurig van geest. Nóg eenmaal halen we Da Costa's „Aan Dr. A. Capadose” aan, om te laten zien, wat ze hun roeping achtten, en besluiten dan dit korte woord over Capadose met de woorden zijns vriends, gedachtig aan het bekende Fransche woord: Zeg mij, wie uw vriend is en ik zal u zeggen, wie gij zijt:

„Wel dan! waar Zijn wil ons zendt,
 Spreken, onverschrokken spreken;
 Waar de wereld Hem ontkent,
 Hem belijden, onbezweken;
 En als alles [moet het] zwicht,
 Onverwonnen, schuldloos lijden,
 In dat lijden ons verblijden,
 En het Hem ter glorie wijden:
 Dit is *Christen-Ridderplicht!*”

J. T.

HET VLIEGSCHIP VAN DORNIER

HET IS REEDS HEEL WAT JAREN GELEDEN, dat mijn grootvader met zijn broer in Amsterdam stond, gereed om de eerste treinreis mee te maken, die in ons land zou gedaan worden.

Toen de broer aanstalten maakte om in te stappen en mijn grootvader (wellicht met half angstige oogen) het stalen monster bekeek, liep hij opeens eenige passen terug, terwijl hij zijn broer toeriep: „Zij krijgen mij er niet in, Gijs!” Op hetzelfde oogenblik werd het sein tot vertrek gegeven en hordend en stootend zette zich het vervoermiddel in beweging. Even later was het uit het gezicht verdwenen en kwam na zooveel tijd in Haarlem aan. ☒

Van zoo'n snelheid (misschien was het 40 K.M. per uur!) moest mijn grootvader niets hebben.

Zoo hij echter thans, vijf en veertig jaar na zijn sterfdag, de oogen nog eens kon opslaan en het tegenwoordige leven gadeslaan, en zou hooren van vliegschepen, die met een snelheid van 250 K.M. de lucht doorklieven, zou hij er zeker niets meer van begrijpen!

Nu, wat in de laatste vijf en veertig jaar door de menschen tot stand is gebracht en uitgevonden, is dan ook wel wonderbaarlijk.

Ik zal geen opsomming gaan geven, maar wil alleen even uw aandacht vragen voor het vliegschip, waarvan we hierbij een afbeelding geven.

Dat is nu wel het allernieuwste op verkeersgebied.

Stel u voor een schip met een boeghoogte van ongeveer zeven meter, een romp van in de veertig meter, een groote commandobrug en daarboven een enorme vleugel van bijna vijftig meter spanwijdte.

Boven op den vleugel staan in zes groepen van twee de twaalf motoren, elk van 525 P.K., zoodat men in totaal over 6300 P.K. beschikt, waarmee de maximum snelheid van 250 K.M. per uur kan ontwikkeld worden.

Het schip kan varen, maar het doel is boven het water te blijven.

Er bevinden zich drie dekken boven elkander. Langs een trap bereikt men het middendek, waar de passagiers zullen verblijven. Er is plaats voor 100 personen, en men kan het inrichten voor dagverkeer met gemakkelijke stoelen en tafels, terwijl voor den nacht een groot aantal slaappleaatsen kunnen worden aangebracht. De ruimte is 20 M. lang en 5 M. breed.

Op het bovenste dek is de commandobrug, de stuurkajuit, de motorcabine, de plaats voor de marconisten, enz. De geheele bemanning, commandant, piloten, ingenieurs, werktuigkundigen, bestaat uit 15 koppen.

Het benedenste dek is bestemd voor den benzinevoorraad, bagageruimte, terwijl ook een gedeelte der bemanning er onderdak vindt.

Ziedaar met een enkel woord het vliegschip van Dornier ingeleid, dat reeds eenige proefvluchten heeft gedaan en spoedig een tochtje zal maken met volledige belasting aan passagiers, vracht, enz.

Toen we jaren geleden de boeken van Jules Verne lazen, moesten we lachen om diens fantasieën. En nu? De stoutste fantasie is met dit werk van Dornier overtroffen.

En toch . . . als wij een uitnoodiging kregen om een eerste tocht mee te maken door de lucht, zouden velen misschien, evenals mijn grootvader, op het laatste oogenblik nog zeggen: „Ze krijgen er mij niet in!” Tot diegenen zou schrijver dezes stellig óók behooren, maar dat kan dan wel liggen aan een familiebrek!

J. H. v. R.

